

De amely mit sem érne, ha mögötte fedezetül nem állna a szabadságot mint legfőbb emberi értéket jelentő életelv.

Kérem, ebből az előadásból ezt vigyük magunkkal.

Mert – talán nem csak szerintem/nekem – erről is szól(hat) ez az elévülhetetlen édes-bús történet.

GEROLD László

KIÁLLÍTÁS

A TETTEN ÉRT TERMÉSZET

Az újvidéki Egretta csoport természetfotósainak kiállításáról

Dankasirály, gyurgyalag, kis kócsag, kanalas gém, barkós cinege, gulipán és még sok más tavi, réti és mocsári állatfaj, meg több ritka növény képviselője köszön vissza arról a nyolcvan művészfotóról, amelyet az Egretta (Kócsag) természetfotósai tettek közszemlére 2003. december 3-án az újvidéki Prometej kiállítótermében. Négy ízig-vérig természetbarát fényképész: Kovács Szilárd (1979), valamint Lukács Sándor (1948), Attila (1972) és Zsolt (1979) mutatták be színvonalas művészi munkáikat, melyeket az écskai Császár-tón, a törökbecsei Sós kopón, a Ludasi tavon és egyébütt készítettek az elmúlt években.

A csoport legidősebb tagja, Lukács Sándor, 1948-ban született Nagybecskereken, és ifjúkora óta ápolja a természet és a madarak iránti szeretetét. Több éve foglalkozik természetfotózással. A Sós kopó egyik jeles fotográfusa. Ő még mesterének mondhatta a becskerei Werth Józsefet, ifj. Oldal István utolsó tanítványát. Sándor idősebb fia, Attila a természet iránti vonzalmát édesapjától örökölte. Tőle sajátította el a természetfotózás tudományát is. Sándor másik fia, Zsolt is természetimádó fotós. A fényképezésben apja munkáját tartja példamutatónak. Jelenleg az Újvidéki Egyetem Biológiai Kara Ökológiai Tanszékének hallgatója. Tehát szakmailag is hozzáértő. Kovács Zsolt a csoport negyedik tagja. Ő még az általános iskolában kezdett el természetfotózással foglalkozni. Úgyszintén Lukács Sándor tanítványa, s az Újvidéki Egyetem Természetudományi Kara Ökológiai Szakának hallgatója. E négy fotósnál tehát egybefonódik a természet szeretete, a szakmai hozzáértés meg a fotózás. Már csaknem egy évtizede dolgoznak együtt összetartó csapat-

ként, és a csoportnak van egy tagja, aki nem fényképész: Sebestyén Imre fiatal formatervező. Róluk még bizonyára többször hallani fogunk.

Stílusuk közös, és feltételesen művészi dokumentáló stílusnak nevezhetnénk, emellett a képek kadrirozása is jó, a tetszetős, élénkebb színhatás pedig a nagyobb színskálájú diafilm használatának köszönhető. Az Egretta tagjai rendszerint olyan vajdasági helyeken és térségekben fotóztak és fotóznak, ahol még szinte érintetlen a Natura Pannonica, azaz a Pannon Természet – ahogyan ők nevezik. Mert a Vajdaságban évről évre csökken ezeknek a ritka állat- és növényfélékben gazdag, háborítatlan oázisoknak a száma, meg azok állománya. Állandóan zsugorodik az érintetlen lélettér, csökken az ottani élővilág egyedeinek száma, és lehet, hogy éppen a fotográfia az egyik hatékony eszköze e kis oázisok megmentésének. Természetesen csak áttételesen, hiszen e fotókat szemlélve döbbenünk rá, hogy a természet és a civilizáció összeütközésében milyen értékeink esnek áldozatul s tűnnek el örökre. Ugyanakkor van ezeknek a képeknek egy másik, pozitív értelmezése is, miszerint rácsodálkozhatunk arra, hogy milyen természeti kincsekkel rendelkezünk. Olyanokkal, amelyekről eddig nem is tudtuk, hogy léteznek. És ezek mind itt bújnak meg a közelünkben, szinte karnyújtásnyira. Sok ilyen vajdasági helyet magunk is ismerünk, de mi azt eddig másképpen, talán hétköznapiabbnak láttuk, holott az egrettások művészi felvételein felemelőbbnek, meghittebbnek, ünnepélyesebbnek tűnnek. Lehet, hogy kissé valótlannul szépnek is. Pedig ezek a fotók nem hazudnak, hiszen nincsenek retusálva, sem agyonmunkálva. Valamennyi a természetet éri tetten és zárja magába annak egy-egy fenséges, talán soha vissza nem térő pillanatát örök dokumentumként, egy elbűvölő világ tényképeként. A kiállított képeknek kettős jellegük van: művészfotók és dokumentumfotók is egyben, csupán a nézőtől függ, hogy melyik jellegét részesíti előnyben. A tárlat képein megörökített flóra és fauna érintetlensége hangsúlyozottan ellenpontoszza az urbánus világ közegét, lélettérét. Tágabb összefüggésben szemlélve erős kritikája is (lehet) a civilizáció pusztításának, ezen belül az ember jelenlegi életmódjának is. Legalábbis ezt sugallják a fotók, amelyek talán az ember ökológiai öntudatára is kívánnak hatni – ha egyáltalán létezik ilyen. Mindenesetre a látottak senkit sem hagynak közömbösen. Sőt, gondolkodásra készítetnek.

Lehet, hogy sokan nem tudják, de a természetfotózás a nehezebb fotóműfajok közé tartozik, amelyet a Vajdaságban megszállottan és következetesen talán csak tucatszámú fényképész űz. Egy-egy kiszállás a terepre komoly előkészületeket igényel, a gépkocsitól a csónakig, meg a különféle lessátrakig. Időigényes műfaj, amely órákat, sőt napokat vesz igénybe, hiszen ki kell várni a megfelelő pillanatot, a megfelelő pózt és azt alkalmas káderbe bekomponálni. A fotófelszerelés sem szokványos: többféle teleobjektívet meg makrolencsét

igényel távoli, illetve közeli fotózáshoz. A lepkét, a gyíkot, a békát vagy a baglyot be kell várni, hogy a lencse látószögébe kerüljenek. Eredménynek számít, ha egy-egy kiruccanás alkalmával három-négy jó felvétellel tér vissza a fényképész. Tehát nagy-nagy türelem kell hozzá, mert ki kell várni azt a bizonyos kellő pillanatot, amikor látványosan elrugaskodik a dankasirály, vagy amikor a naplemente ellenfényben világítja meg a fűszálon pihenő lepkét. Nos, az Egretta csoport tagjai – ez sikerült fotóikon is látszik –, éppen ilyen pillanatvadászok. A nagyszerű, szépségeket rejtő és mindig meglepő természet pillanatvadászai, művészi megörökítői. Mint valaki egyszer találóan megállapította, a természetfotósok fényképeiken művészetet mutatnak be: a természet nagy, fenséges művészetét.

NÉMETH Ferenc

